

L'HOMENOT MASOLIVER, 60 ANYS DE CREACIÓ
Isidor Cònsul

Laureà Bonet, J.A. Masoliver Ródenas, Joaquim Molas, Joan Perucho, Valentí Gómez i Teresa Navarro, Juan Ramón Masoliver: 60 años de creación, crítica y traducción literarias. ACEC. Barcelona, 1994 / Juan Ramón Masoliver, Perfil de sombras. Ediciones Destino. Barcelona, 1994.

-

Joan Ramon Masoliver (Saragossa, 1910) és un humanista en el sentit més pur del terme que s'ha passejat per bona part de la cronologia del segle encarnant aquella qualitat que en el Renaixement anomenaven "huomo universale". Estudià Dret a Barcelona i participà en l'aventura avantguardista dels anys vint. Vinculat per parentela a Luis Buñuel -eren cosins- entrà en contacte amb André Breton i dirigí, a Vilafranca del Penedès, la revista "Hèlix", una de les publicacions importants de l'avantguarda catalana. En els primers anys trenta féu de lector universitari a Gènova i de corresponsal italià per a diferents diaris peninsulars. Fou llavors que conegué James Joyce i Ezra Pound i col.laborà amb aquest darrer en la redacció del suplement literari "Il Mare". La guerra civil espanyola l'obligà a optar per un dels bàndols i fundà, a Burgos, amb Josep Vergés i Josep Pla, la revista "Destino". Acabada la guerra, entrà a Barcelona vinculat als serveis de propaganda del nou règim, però aviat en dimití per tornar a Itàlia com a corresponsal de "La Vanguardia". S'ha distingit en feines de traducció, ha excel.lit com a crític literari d'impecable finesa, ha dirigit suplementes de cultura i revistes literàries (la darrera fou "Camp de l'Arpa" entre 1972 i 1977) i ha conreat la creació en forma de memòries a les pàgines de "El Ciervo".

El 16 de desembre de 1993, l'ACEC ("Associació Col.legal d'Escriptors de Catalunya) li organitzà un acte d'homenatge per a festivar els seus seixanta anys d'activitat literària, i les actes d'aquella jornada han estat publicades

en la col·lecció "Cuadernos de Estudio y Cultura" (núm. 4. Abril de 1994). Laureà Bonet hi analitza la seva feina com a introductor de l'obra de Joyce i Joaquim Molas hi estudia el vertent avantguardista del personatge centrat en la revista "Hèlix". J.A. Masoliver Ródenas i Joan Perucho hi tenen intervencions més personals i entranyables: el primer hi recorda els anys de lector universitari i de corresponsal periodístic, i el segon una llarga relació d'amistat i companyonia. Valentí Gómez li dedica el poema "Fòrum Romà" i Teresa Navarro signa una bibliografia masoliveriana on manca, però, la relació dels articles publicats. Ja em faig càrrec que la feinada era ingent, però sembla que calia aprofitar l'avinentesa per a provar-ho.

PERFIL DE SOMBRAS

La festa a l'entorn de l'homenot Masoliver s'ha arrodonit amb la publicació, a Perfil de sombras, d'un mostrari de la seva immensa feina d'escriptor. El títol és un encert manllevat de la columna del mateix Masoliver a la revista "El Ciervo" i el volum s'hi estructura en quatre parts. La primera, Datos de una aventura, es refereix als tràfecs literaris i a la mitologia de la joventut de Masoliver falcada per noms tan excepcionals com Ezra Pound, Dalí, Buñuel, García Lorca, André Breton i James Joyce, entre altres. D'aquest apartat sobta l'encert de l'assaig Possibilitats i hipocresia del surrealisme a Espanya, on Masoliver denunciava, el 1930, que els poetes de la Generació del 27, sobretot els de la revista "Litoral", es decantessin per l'entelèquia d'un surrealisme impossible, el surrealisme suau, que només constatava que els somnis, posats en versos, feien bonic.

El segon bloc de Perfil de sombras, Por tierras de Europa, recull un grapat dels seus articles com a corresponsal i el llibre continua amb l'apartat que dóna nom al conjunt format per una esplèndida galeria de retrats. A banda de ser el bloc més extens del volum, és segurament el més interessant des d'una perspectiva literària i memorialística. El volum es tanca amb un aparador de

crítica literària, Del "Dolce Stil Nouvo" a Pere Gimferrer, que aplega una miscel.lània d'autors, moviments i tendències des de Dante i Cavalcanti fins a José Agustín Goytisolo i Pere Gimferrer, passant abans pel Curial e Güelfa i Dostoievski, un assaig sobre el nihilisme literari i una aportació prou exhaustiva sobre la literatura castellana a Catalunya.

El mostrari és d'una gran dignitat i el lector que s'hi llençi no en sortirà decebut. Triar és difícil i més encara quan s'ha de remenar entre centenars i centenars d'articles. Tot i això, hi he trobat a faltar l'assaig, Breve recuerdo de James Joyce ("Destino" 280, 10-X-1942), que Laureà Bonet, en la seva intervenció, qualificà com el més brillant exemple de recepció de l'obra de Joyce a Barcelona, el 1942. Just un any després de la mort del genial irlandès. Llàstima.

Isidor Cònsul